

Projektas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2020 m. d. nutarimu Nr.

UGDYMOSI ŠEIMOJE ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ugdymosi šeimoje įgyvendinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja tėvų (globėjų, rūpintojų), pageidaujančių, kad jų vaikas būtų ugdomas (ugdytusi) šeimoje, pareigas, mokyklų, padedančių tėvams (globėjams, rūpintojams) organizuoti vaikų ugdymą šeimoje, pareigas, mokymo sutarties dėl ugdymosi šeimoje (toliau – mokymo sutartis) sudarymo ir nutraukimo pagrindus, mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas pasiekimų patikrinimų organizavimo tvarką, vaikų ugdymo (ugdymosi) šeimoje finansavimą.

2. Vaikas jo paties ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu gali būti ugdomas (ugdytis) šeimoje pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas.

3. Savivaldybė privalo turėti optimalų mokyklų, padedančių tėvams (globėjams, rūpintojams) organizuoti vaikų ugdymą (ugdymąsi) šeimoje pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas, skaičių.

4. Vaikų ugdymą (ugdymąsi) šeimoje tėvams (globėjams, rūpintojams) padeda organizuoti valstybinė, savivaldybės, nevalstybinė ikimokyklinio ugdymo mokykla ir bendrojo ugdymo mokykla, kurios nuostatuose (įstatuose) (toliau – mokykla) įteisintas pavienio mokymosi forma ugdymosi šeimoje mokymo proceso organizavimo būdas.

5. Savivaldybės vykdomoji institucija, kurios teritorijoje veikia mokykla, padedanti tėvams (globėjams, rūpintojams) organizuoti vaikų ugdymą (ugdymąsi), tarpininkauja mokyklai pasitelkiant reikalingus specialistus iš kitų institucijų ugdymosi šeimoje sąlygoms, vaiko brandos ir pasiekimų (žinių) lygiui įvertinti.

6. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme, švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamuose – pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų apraše, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos apraše, priešmokyklinio ugdymo bendrojoje programoje, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiose programose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) PAREIGOS

7. Tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo:

7.1. mokyklai pateikti:

7.1.1. prašymą už vaiką iki 14 metų dėl vaiko ugdymo šeimoje ar rašytinį sutikimą, kad vaikas ugdytusi šeimoje, kai vaikui yra nuo 14 iki 18 metų, ne vėliau kaip trys mėnesiai iki mokslo metų pradžios;

7.1.2. mokyklai užpildytą Anketą tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl ugdymosi šeimoje sąlygų (toliau – Anketa) (priedas);

7.1.3. rašytinę ir vaizdinę medžiagą (pvz., nuotraukas, videomedžiagą ir kt.) dėl ugdymosi sąlygų šeimoje (vaiko ugdymosi vietos, ugdymo priemonių, skaitmeninių mokymo priemonių su interneto prieiga);

7.1.4. švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintame Priešmokyklinio ugdymo tvarkos apraše, nustatytos formos priešmokyklinio ugdymo pedagogo (-ų) ar jungtinės grupės ikimokyklinio ugdymo auklėtojo (-ų) rekomendaciją (toliau – rekomendacija) (jei vaikas bus ugdomas pagal 1-os klasės programą ir mokykla neturi galimybės jos gauti iš mokyklos, kurioje vaikas buvo ugdomas pagal priešmokyklinio ugdymo programą);

7.1.5. vaiko asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, vaiko mokymosi pasiekimus ar išsilavinimą patvirtinantį dokumentą (tuo atveju jei vaikas mokėsi kitoje mokykloje nei pateiktas prašymas ugdytis šeimoje);

7.1.6. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinio skyriaus, kurio aptarnavimo teritorijoje gyvena šeima, informaciją apie tai, kad nebuvo nustatytas (-i) vaiko teisių pažeidimas (-ai), susijęs (-ę) su atstovų pagal įstatymą pareigų vykdymu, per pastaruosius dvejus metus;

7.1.7. savivaldybės administracijos direktoriaus, kurios teritorijoje gyvena šeima, informaciją apie tai, kad nebuvo skirtos minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vaikui ir (ar) nebuvo skirta bei teikiama kompleksinė pagalba vaikui ir (ar) šeimai, inicijuota Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos arba jos įgalioto teritorinio skyriaus, per pastaruosius dvejus metus;

7.1.8. kiekvienų mokslo metų ugdymo proceso pabaigoje, jei vaikas buvo ugdomas (ugdėsi) šeimoje, parengtą laisvos formos metinę Vaiko individualios pažangos stebėjimo, fiksavimo ir vertinimo ataskaitą (toliau – Vaiko individualios pažangos ataskaita), kurioje būtų pateikta informacija apie išsikeltus ugdymo tikslus, naudotus ugdymo išteklius, ugdymo aplinkas, veiklas, kurios vaikui leido pademonstruoti tai, ką išmoko, vaiko ugdymosi stipriąsias ir silpnąsias puses ir sukauptus vaiko, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, mokymosi pasiekimų ir pažangos įrodymus – dalykų, kurių vaikas mokėsi tais mokslo metais, atliktas užduotis, atsiskaitomuosius ir kitus darbus, atskleidžiančius dalykų mokymąsi, ugdomas kompetencijas, pažangą bei pasiekimus, vaiko pasiekimų įsivertinimą, refleksiją dėl ugdymosi šeimoje ir socializacijos, mokytojų pasiekimų vertinimus ir kt.;

7.2. sudaryti:

7.2.1. sąlygas vaiko ugdymui (ugdymuisi) pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintas Priešmokyklinio ugdymo bendrąją programą, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas ir mokymuisi atitinkamos klasės visų privalomų dalykų, nustatytų švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintame pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų apraše ir bendrojo ugdymo planuose;

7.2.2. sveikas ir saugias vaikui ugdymo (ugdymosi) šeimoje sąlygas, būtinas jo fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi;

7.2.3. sąlygas vaikui ugdytis pagal vaikų neformaliojo švietimo programas mokykloje, pas laisvąjį mokytoją arba kitą švietimo teikėją;

7.3. užtikrinti vaiko:

7.3.1. ugdymą (ugdymąsi) šeimoje pagal atitinkamą ugdymo programą ir vaiko pasiekimus, nustatytus bendrosiose programose;

7.3.2. švietimo pagalbos teikimą vaikui, jei jos reikia;

7.3.3. pasiekimų (ko vaikas mokėsi, ką išmoko, kokiose aplinkose mokėsi) fiksavimą ne rečiau kaip kartą per dvi savaites mokyklos elektroniniame dienyne;

7.3.4. socializaciją ir pateikti mokyklai įrodymus pagal aprašo 11.10 papunktyje nustatytus kriterijus;

7.3.5. sveikatos pasitikrinimą teisės aktų nustatyta tvarka;

7.3.6. atvykimą į mokyklą konsultacijoms, mokymosi pasiekimams ir pažangai patikrinti;

7.4. tęsiant vaiko ugdymą (ugdymąsi) šeimoje prieš kiekvienus mokslo metus mokyklai pateikti užpildytą Anketą;

7.5. ugdyti vaiko vertybines orientacijas;

7.6. bendradarbiauti su mokyklos vadovu, mokytojais, specialistais sprendžiant vaiko ugdymo (ugdymosi) klausimus, vadovautis jų rekomendacijomis, teikti reikalingą informaciją, sudaryti sąlygas įvertinti ugdymosi sąlygas šeimoje.

III SKYRIUS MOKYKLOS PAREIGOS

8. Mokykla, kuriai pateiktas prašymas dėl ugdymosi šeimoje, pasitelkdama reikalingus specialistus iš pedagoginės psichologinės tarnybos / švietimo pagalbos tarnybos, savivaldybės administracijos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinio skyriaus ir kitų institucijų, privalo:

8.1. analizuodama Aprašo 7.1.2, 7.1.3, 7.1.6, 7.1.7 papunkčiuose pateiktą, pokalbio su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir vaiku gautą informaciją, lankymosi vaiko gyvenamojoje vietoje (jei tėvai (globėjai, rūpintojai) sutiko) rezultatus ir vadovaudamasi geriausių vaiko interesų prioriteto principu įvertinti ugdymosi šeimoje sąlygų tinkamumą pagal šiuos kriterijus:

8.1.1. vaikas namuose turi ugdymosi vietą;

8.1.2. yra ugdymo priemonių;

8.1.3. yra skaitmeninės mokymo priemonės su interneto prieiga;

8.1.4. nėra rizikos veiksnių, dėl kurių ugdymas šeimoje negalimas;

8.1.5. tėvai (globėjai, rūpintojai) yra pasirengę užtikrinti tinkamą, kokybišką vaiko ugdymą (ugdymąsi) šeimoje ir socializaciją;

8.1.6. vaikas specialistų pokalbio su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir vaiku metu išreiškia norą ar neprieštarauja ugdytis šeimoje;

8.2. įvertinti:

8.2.1 vaiko brandumo (brandos) lygį, kai pageidaujama mokyti pagal pirmos klasės programą, pagal Aprašo 7.1.4 papunktyje nurodytoje rekomendacijoje arba Aprašo 7.1.8 papunktyje nurodytoje Vaiko individualios pažangos ataskaitoje pateiktą informaciją ir pokalbio su vaiku rezultatus;

8.2.2. dalykų pasiekimus (žinias) pagal vaiko įgyto išsilavinimo pažymėjime, mokymosi pasiekimų pažymėjime arba pažymoje apie mokymosi pasiekimus pateiktą informaciją ir fiksuoti pasiekimų (žinių) lygį, nustatytą pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiose programose.

9. Mokyklos vadovo sudaryta specialistų grupė, atlikusi ugdymosi šeimoje sąlygų, vaiko brandos ir žinių lygio įvertinimą, per penkias darbo dienas, vadovaudamasi geriausių vaiko interesų prioriteto principu, suformuluoja raštu argumentuotą vertinimo išvadą.

10. Mokykla, sudariusi mokymo sutartį:

10.1. įregistruoja vaiką Mokinių registre ir priskiria jį priešmokyklinio ugdymo grupei / atitinkamai klasei;

10.2. suteikia prieigą prie elektroninio dienyno tėvams (globėjams, rūpintojams), mokiniui, konsultuojantiems mokytojams, socialiniam pedagogui;

10.3. aprūpina mokykloje turimais bendrojo ugdymo dalykų vadovėliais, mokyklos vadovo nustatyta tvarka;

10.4. paskiria mokytojus, kurie konsultuos mokinį;

10.5. prasidėjus mokslo metams su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokiniu, ugdomu pagal priešmokyklinio ugdymo programą, susitaria, kokios kompetencijos ir pasiekimai (nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas) bus vertinami ugdymo laikotarpio pabaigoje; prasidėjus kiekvieniems mokslo metams su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokiniu, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programas, susitaria, kokių dalykų mokysis tais mokslo metais, kokie mokinio pasiekimai (nuostatos,

gebėjimai, žinios ir supratimas) bus vertinami ugdymo laikotarpio pabaigoje. Susitarimas įforminamas mokymo sutarties priedu;

10.6. teikia mokiniui konsultacijas (jei to pageidauja tėvai (globėjai, rūpintojai) ir mokinys): pagal priešmokyklinio ugdymo programą ne daugiau kaip 18 valandų per mokslo metus, pagal pradinio ugdymo programą ne daugiau kaip 32 valandas per mokslo metus, pagal pagrindinio ugdymo programą ne daugiau kaip 76 valandas per mokslo metus, pagal vidurinio ugdymo programą ne daugiau kaip 44 valandas per mokslo metus;

10.7. sudaro konsultacijų tvarkaraštį ir jį suderina su tėvais (globėjais, rūpintojais). Konsultacijos teikiamos mokykloje, dalis jų gali vykti naudojant technologines priemones;

10.8. du kartus per mokslo metus įvertina mokinio mokymosi pasiekimus ir pažangą mokyklos vadovo nustatyta tvarka; nustato mokymosi pasiekimų ir pažangos įvertinimo laiką, baigiantis ugdymo laikotarpiui ir ugdymo procesui, jį suderina su tėvais (globėjais, rūpintojais); mokinio mokymosi pasiekimai apibendrinami ir vertinimo rezultatas fiksuojamas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarka; mokinio mokymosi pasiekimus ir pažangą aptaria su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais);

10.9. sudaro sąlygas mokiniams dalyvauti mokyklos vykdomose vaikų neformaliojo švietimo programose, renginiuose, akcijose, socialines ir emocines kompetencijas ugdančioje prevencinėje programoje;

10.10. įvertinta mokinio socializacijos poreikio užtikrinimą du kartus per mokslo metus pagal šiuos kriterijus:

10.10.1. mokinys sistemingai ugdomi bent pagal vieną vaikų neformaliojo švietimo programą;

10.10.2. mokinys už namų ribų dalyvauja pažintinėje, kultūrinėje, meninėje, kūrybinėje veikloje;

10.10.3. mokinys dalyvauja socialinėje-pilietinėje veikloje ne mažiau valandų, nustatytų švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintuose bendrojo ugdymo planuose, per vienerius mokslo metus;

10.10.4. mokinys dalyvauja mokyklos organizuojamuose ar viešuose pilietiškumo renginiuose ar pilietiškumo akcijose, valstybinių švenčių minėjimuose;

10.10.5. mokinys ugdomi socialines ir emocines kompetencijas dalyvaudamas prevencinėje programoje ar kitu būdu.

11. Tęsiant vaiko ugdymą (ugdymąsi) šeimoje prieš kiekvienus mokslo metus mokykla įvertina Anketoje pateiktą informaciją, su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir vaiku aptaria ugdymo (ugdymosi) šeimoje sąlygas, ugdymosi poreikius.

IV SKYRIUS

MOKYMO SUTARTIES SUDARYMAS IR NUTRAUKIMAS

12. Priėmimą į mokyklą vykdo mokyklos vadovas ir mokyklos priėmimo komisija, atsižvelgdami į specialistų grupės, įvertinusios ugdymosi šeimoje sąlygų tinkamumą, vaiko brandos ir pasiekimų (žinių) lygį, pateiktą vertinimo išvadą. Mokymo sutartis sudaroma ugdymo programai iki pirmos mokslo metų dienos vadovaujantis Švietimo įstatymo nuostatomis.

13. Mokymo sutartis sudaroma tuomet, kai tenkinamos šios sąlygos:

13.1. savivaldybės administracijos direktoriaus ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinio skyriaus pateikta informacija rodo, kad nėra rizikos veiksnių, dėl kurių vaiko ugdymas (ugdymasis) šeimoje negalimas;

13.2 specialistų vertinimo išvada – tinkamos sąlygos vaikui būti ugdomam (ugdytis) šeimoje ir vaiko socializacijai;

13.3. vaikas brandus ugdytis pagal pirmos klasės programą ar mokinio pasiekimų (žinių) lygis mokantis pagal visų dalykų programas yra ne žemesnis kaip patenkinamas.

14. Jei mokykla po ugdymosi šeimoje sąlygų, vaiko brandos (brandumo) ir pasiekimų (žinių) lygio įvertinimo, pokalbio su tėvais (globėjais, rūpintojais), vaiku nesudaro mokymo sutarties tėvams (globėjams, rūpintojams) raštu per penkias darbo dienas nuo sprendimo priėmimo, pateikia argumentuotą atsakymą.

15. Mokymo sutartis gali būti nutraukta tėvų (globėjų, rūpintojų) prašymu.

16. Mokykla mokymo sutartį nutraukia vienašališkai, prieš penkias dienas įspėjusi tėvus (globėjus, rūpintojus), jei nevykdoma bent viena iš šių sąlygų:

16.1. be pateisinamos priežasties mokinys neatvyksta į mokymosi pasiekimų ir pažangos įvertinimą;

16.2. pasibaigus ugdymo laikotarpiui ar pasibaigus ugdymo procesui bent vieno dalyko mokinio pasiekimai įvertinti nepatenkinamu lygiu;

16.3. ugdymo proceso pabaigoje pagal Aprašo 10.10 papunktyje nustatytus kriterijus tėvai (globėjai, rūpintojai) nepateikia įrodymų, dėl sąlygų sudarymo mokiniui socializuotis arba nustatoma, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) nesudaro sąlygų vaikui socializuotis;

16.4. vaikui skirta minimalios priežiūros priemonė ir (ar) nustatytas (-i) vaiko teisių pažeidimas (-ai), susijęs (-ę) su atstovų pagal įstatymą pareigų vykdymu ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos arba jos įgalioto teritorinio skyriaus iniciatyva skirta ir teikiama kompleksinė pagalba vaikui ir (ar) šeimai.

17. Mokyklai nutraukus mokymo sutartį siūloma mokiniui tęsti mokymąsi toje pačioje mokykloje kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu. Jei tėvai (globėjai, rūpintojai) nesutinka, kad jų vaikas tęstų mokymąsi toje pačioje mokykloje, apie mokymo sutarties nutraukimą ne vėliau kaip kitą darbo dieną informuojamas savivaldybės administracijos direktorius, kurios teritorijoje gyvena šeima. Savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo imasi priemonių, kad vaikas mokytųsi pagal privalomojo švietimo programas.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Mokinys į aukštesnę klasę keliamas, laikomas baigęs atitinkamą bendrojo ugdymo programą ir įgijęs atitinkamą išsilavinimą vadovaujantis Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašo, patvirtinto švietimo, mokslo ir sporto ministro, nustatyta tvarka.

19. Mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas pasiekimų patikrinimai organizuojami pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintas mokymosi pasiekimų patikrinimų programas ir mokymosi pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašus.

20. Mokymo lėšos mokykloms, padedančioms tėvams (globėjams, rūpintojams) organizuoti vaikų ugdymą šeimoje, skiriamos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą.

21. Mokyklos atsisakymas sudaryti mokymo sutartį ar jos vienašališkas nutraukimas gali būti skundžiamas teismui teisės aktų nustatyta tvarka.

22. Tėvai (globėjai, rūpintojai), pageidaujantys, kad jų vaikai nuo 2020 metų rugsėjo 1 d. būtų ugdomi (ugdytųsi) šeimoje, ne vėliau kaip iki gegužės 1 d. pateikia prašymus savivaldybės administracijos švietimo padaliniui, jei pageidauja, kad ugdymąsi šeimoje padėtų organizuoti savivaldybės mokykla, o jei pageidauja, kad ugdymąsi šeimoje padėtų organizuoti nevalstybinė ar valstybinė mokykla – mokyklos vadovui. Nevalstybinių ir valstybinių mokyklų vadovai apie gautus prašymus informuoja mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (dalyvių susirinkimą), savininką.

23. Tėvai (globėjai, rūpintojai) nuo 2021 metų ir vėlesniais metais, pageidaujantys, kad jų vaikai nuo einamųjų metų rugsėjo 1 d. pradėtų ugdytis šeimoje, ne vėliau kaip iki einamųjų metų

balandžio 1 d. pateikia prašymus savivaldybės administracijos švietimo padaliniui, jei pageidauja, kad ugdymąsi šeimoje padėtų organizuoti savivaldybės mokykla, o jei pageidauja, kad ugdymąsi šeimoje padėtų organizuoti nevalstybinė ar valstybinė mokykla – mokyklos vadovui. Nevalstybinių ir valstybinių mokyklų vadovai apie gautus prašymus informuoja mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (dalyvių susirinkimą), savininką.
